

HALÁSZATI LAPOK 2025 | 6

Tisztújítás és stabilitás a hazai akvakultúrában

Az akvakultúra jövője a tudomány és a gyakorlat mentén

Halászati és akvakultúra-termékek külkereskedelme

IFJ. LÉVAI FERENC AZ ÉDESVÍZI BIZTOSSÁG ELNÖKE

Az Európai Akvakultúra-termelők Szövetsége (FEAP) május 22–23-án tartotta 57. éves közgyűlését (AGM) Stockholmban, amelyen Európa minden részéről akvakultúra-szakemberek, nemzeti szövetségek, politikai döntéshozók és szakértők vettek részt. A közgyűlésen ifj. Lévai Ferencet a szervezet Édesvízi Bizottság elnökének választották. Az esemény az ágazatot érintő kulcsfontosságú kérdésekre összpontosított, miközben felhívta a figyelmet az európai haltenyésztés innovációjának fontosságára. A résztvevők aggodalmukat fejezték ki az ágazatot érintő vízhiány, a szélsőséges időjárás, a gyenge kereslet és az alacsony árak miatt, amelyek különösen a ponty- és pisztrángtermelést érintik.

FEAP

PÉNZÜGYI HÁTTÉR A NÖVEKEDÉSHEZ

A halászati ágazatban tevékenykedő kis- és középvállalkozások számára kiemelt lehetőséget jelent a KAVOSZ Agrár Széchenyi Kártya hitelkonstrukciója, amely akár 200 millió forintos hitelösszeget kínál legfeljebb 3 éves futamidővel, kedvező, államilag támogatott kamatokkal. A szabad felhasználású folyószámlahitel rugalmasan felhasználható a vállalkozás működéséhez szükséges napi kiadások fedezésére; legyen szó takarmánybeszerzésről, logisztikai költségek finanszírozásáról, vagy akár a hazai és nemzetközi piaci pozíció megerősítését szolgáló promóciós kampányokról. Ez a konstrukció különösen értékes azok számára, akik stabil pénzügyi háttérrel kívánják átvészelni a piaci bizonytalanságokat, vagy épp új lehetőségek kiaknázásán dolgoznak. A magyar hal sikeres nemzetközi szerepléséhez tehát nemcsak innovációra és piacismeretre, hanem megbízható pénzügyi eszközökre is szükség van – ebben nyújthat hatékony támogatást a KAVOSZ.

ÚJABB HÍRESSÉGEKKEL BŐVÜLT A MAGYAR HORGÁSZAT NAGYKÖVETEINEK KÖRE

Május 27-én Székesfehérváron a Palotavárosi Felső-tavon rendezték meg a sporthorgászat újabb ünnepét, ez a Magyar Horgászat Nagyköveteinek XII. Találkozója és Horgászversenye volt. Ez az a rendezvény, ahol a nagykövetségek, a nemzeti horgászszport élversenyzői, a horgászszövetség tagszervezeteinek, speciális jogállású tagjainak vezető tisztségviselői és a MOHOSZ „Magyar Csapat” szakszövetségi sporttámogatási rendszer résztvevői, valamint a térség és a média képviselői nem „csak” találkoznak, hanem a versenyzés mellett, kötetlen hangulatban eszmét is cserélnek a magyar horgászat és a horgászturizmus jelenéről és jövőjéről is. Mint talán már köztudott, a magyar horgászat nagykövetei olyan kiemelkedő közéleti személyek közül kerülnek ki, akik a horgászszportot széles körben népszerűsíteni tudják, ezzel hozzájárulva a remek szabadidős tevékenység további fejlesztéséhez is. Korábban eddig 13 nagykövet kapott megbízást, közöttük sportolók, színészek és egyéb közéleti személyiségek. Most a megbízási sorrendben *Patai Tamás* zenész, zeneszerző, az eMeRTon-díjas Republic együttes gitárosa; *Bartucz László*, a magyar kézilabda-válogatott kapusa, a MOL-Tatabánya KC játékosa; valamint *dr. Kemény Dénes*, a magyar vízilabda-válogatottal háromszoros olimpiai bajnok szövetségi kapitány, mesteredző, c. egyetemi docens lettek a magyar horgászat új nagykövetei.

MOHOSZ

BALATONI HAL- ÉS BORÜNNEP 2025

Június 6–9. között huszonharmadik alkalommal rendezik meg a Balatoni Hal- és Borünnepet Balatonfüreden, a Tagore sétányon. A rendezvény célja, hogy ráirányítsa a figyelmet a balatoni halakra, a hazai borászokra – helyiekre és országos híró termelőkre egyaránt –, valamint a vendéglátóipar szereplőire. A Hal- és Borünnep nemcsak kulináris élmény, hanem kulturális utalás is: Füred a reformkorban a magyar haladó gondolkodású értelmiség egyik kiemelkedő találkozóhelye volt, amely hagyomány előtt is tiszteleg az esemény. Az ünnep az évek során régiós jelentőségűvé nőtte ki magát, ahol a Balaton-felvidéki, különösen a Balatonfüred–Csopaki borvidék elismert pincészei mutatják be boraikat, kóstolási és vásárlási lehetőséget kínálva a látogatóknak.

welovebalaton

Ahogy az AI forradalmasítja az akvakultúrát

Gondolkozott már azon, hogy a Google hogyan segíthetne a tógazdaságok modernizálásában? Pedig éppen ez történik! A TidalX AI Inc., melynek a Google az anyavállalata, forradalmi megoldásokat kínál a fenntartható és hatékony akvakultúrára, melyek az édesvízi haltermelésben is hatalmas potenciállal bírnak.

A Tidal megoldása egy precíziós gazdálkodási rendszer, amely nem csupán a halak súlyát becsüli meg pontosan, hanem a viselkedési és egészségi mutatóikat is figyelemmel kíséri, mindezt a nap 24 órájában, autonóm módon. A norvégiai kezdetekkor a csapat egy „halfutópadnak” nevezett szerkezetben gyűjtött adatokat, ahol a lazacok körbe-körbe úsztak, miközben minden szögből rögzítették őket, súly- és egészségügyi mérésekkel kiegészítve. Ezt a hatalmas adatbázist (az első 1000 adatpontból mára több milliárd lett) használták a mesterséges intelligencia (AI) modellek hihetetlenül pontos betanítására.

Miért fontos ez a magyar halgazdálkodásnak? Az édesvízi haltermelésben a pontos biomassa-bebecslés, a takarmányozás optimalizálása és a betegségek korai felismerése kulcsfontosságú a hatékonyság és a nyereségesség szempontjából. A Tidal technológiája, amelyet kezdetben a bonyolult tengeri környezetre terveztek, képes ellenállni a legextrémebb körülményeknek is, így az édesvízi tavak és rendszerek viszonyaihoz is könnyedén alkalmazható.

KEVESEBB PAZARLÁS

Az iparág első AI-alapú autonóm takarmányozási rendszere, a Tidal egyik legfőbb innovációja. Ez a modell a halszükséglet alapján adagolja a takarmányt, minimalizálva a pazarlást és a halűrülékből származó környezeti terhelést. Bár kezdetben a gazdák ellenállásába ütközött, amikor a rendszer eltért a megszokott, évtizedes tapasztalaton alapuló takarmányozási gyakorlatoktól, a Tidal rugalmasan reagált. Egy moduláris rendszert fejlesztettek ki, amelyet a gazdák a saját preferenciáikhoz igazíthatnak. Ez a bizalomépítő megközelítés lehetővé teszi, hogy a rendszer fokozatosan egyre autonómabbá váljon.

Ez a rugalmasság kiemelten fontos a magyarországi viszonyok között, ahol a tó-

A Tidal mesterséges intelligencia rendszere nyomon követi a halak viselkedését, egészségét és növekedését

gazdaságok sokfélesége eltérő igényeket támaszt. A gazdák beállíthatják saját maximális és minimális takarmányozási sebességüket, valamint a takarmány-áthullás toleranciáját, így a rendszer illeszkedik a meglévő gyakorlatokhoz, miközben fokozatosan bevezeti a hatékonyságnövelő újításokat.

A BETEGSÉGEK ELŐREJELZÉSE

A Tidal szoftvere nem csupán a takarmányozásban, hanem a halak egészségének megőrzésében is kulcsszerepet játszik. Képes korán felismerni az egészségügyi problémákat, mint például a tetű fertőzéseket és a sebeket. Ez lehetővé teszi a gazdák számára, hogy célzottabb kezelésekkel időben beavatkozzanak, elkerülve a széles körű terjedést és a drága, intenzív terápiákat. A pontos biomassa és haljóléti becslések révén optimalizálható a lehalászás időzítése is, minimalizálva annak kockázatát, hogy a lehalasztott halak rossz egészségi állapotban vagy túl kicsik legyenek ahhoz, hogy jó piaci árat érjenek el.

Ez a képesség különösen értékes az édesvízi halászatban, ahol a betegségek zárt rendszerekben gyorsan terjedhet-

A Tidal képalkotó platformja, amely lámpákat, több kamerát és egyéb érzékelőket tartalmaz, a vizekben mozogva gyűjti az adatokat

nek. Az algavirágzások és a melegedő víz hőmérséklet okozta kihívásokra is megoldást kínálhat a rendszer, segítve a gazdákat a problémák előrejelzésében és az azokra való reagálásban.

TÁVLATI ALKALMAZÁSOK

A Tidal, már több mint 700 halgazdaságban telepített rendszereket világszerte, mintegy 30 milliárd adatpontot gyűjtött, 1,5 petabájt videófelveletet dolgozott fel, és több mint 50 millió halat monitorozott a növekedési ciklusuk során. Bár ez elsősorban távolinak tűnhet, ám a technológia adaptálhatósága azt sugallja, hogy a nagyobb tavak és víztározók ökológiai állapotának monitorozására is felhasználható lehet. Képzeljük el milyen hasznos lehetne, ha egy rendszer segítene optimalizálni a víz-áramlást, a tápanyag-gazdálkodást és a termelést a hazai akvakultúra-élelmiszerláncokban.

A jövő halgazdálkodása már a küszöbön áll, és globalizált világunkban a magyar termelők is részesévé válhatnak ennek a digitális forradalomnak.

TG

Forrás: IEEE Spectrum

[Spanyolország]

ÁTTÖRÉS A TOKHAL IVARÁNAK KORAI MEGHATÁROZÁSÁBAN

Az AZTI kutatóközpont szabadalmaztatott egy úttörő genetikai módszert, amellyel a tokhalak ivara már 1-2 éves korban meghatározható. Ez a Real-Time PCR alapú technika forradalmasítja a kaviárgyártást, mivel eddig az ivar azonosítása sokkal később, invazív ultrahanggal történt. A korai azonosítás kulcsfontosságú, hiszen csak a nőstények termelnek kaviárt. A hím egyedek korai kiszűrésével jelentősen csökkenthetők a költségek és javul a fenntarthatóság. A módszerhez csupán egy apró szövet- vagy vérmintha szükséges. Az Osborne Group-pal együttműködve fejlesztett technológia segítségével a tenyésztők már korán személyre szabhatják az etetési stratégiákat, ami hatékonyabb erőforrás-felhasználást és növekvő jövedelmezőséget eredményez. A technológia sikerét 296 mintán hitelesítették, és jelenleg a szabadalmi oltalom bejegyzése alatt áll. Ez a tudományos áttörés különösen fontos az európai tokhaltenyésztők számára, ahol egyes fajok ivarérettsége akár tíz évet is igénybe vehet.

mispecies

[Finnsország]

FINNSORSZÁGBAN A HALÁSZATI MELLÉKTERMÉKEKÉ LEHET A FŐSZEREP

Egy egyedülálló együttműködés keretében a finn élelmiszer-technológiai cég, a Hailia Nordic, a halfeldolgozó Kalavapriikki és az egyik legnagyobb finn kiskereskedelmi lánc, az S-Group piacra dobta a „tépett szívárványos pisztráng” (finnül „Nyhtökirjolohi”) nevű terméket. Ez a különleges árucikk a Hailia szabadalmaztatott alatt álló technológiájának köszönhetően, a halfilézés során keletkező melléktermékekből, mint például a csontvázakból, fejekből és uszonyokból készül. A Hailia technológiája lehetővé teszi, hogy a hagyományosan hulladéknak számító halrészekből tápláló, kellemes ízű és állagú, azonnal felhasználható élelmiszer

készüljön. A cég szerint a termék állaga rendkívül hasonlít a főtt halfilére, így sokoldalúan felhasználható mind az otthoni konyhákban, mind az ipari élelmiszer-előállításban. A Hailia kiemeli, hogy bár jelenleg szívárványos pisztrángot használnak, a technológia más halfajok esetében is alkalmazható. Míg a halfeldolgozó cégek jellemzően takarmány vagy halolaj előállítására értékesítik a melléktermékeiket, az élelmiszeripari felhasználás 10-15-ször jövedelmezőbb lehet. *Michaela Lindström*, a Hailia vezérigazgatója hangsúlyozta, hogy ez a partnerség erős bizonyítékul szolgál a körforgásos gazdaság koncepciójának megvalósíthatóságára, miközben növeli a profitabilitást és csökkenti a környezeti terhelést.

Weare Aquaculture

[Nigéria]

SÚLYOS KÖLTSÉGEK MIATTI HANYATLÁS

A nigériai haltermelők nagy számban hagyják el az akvakultúra szektort, annak ellenére, hogy az étkezési hal iránti kereslet folyamatosan növekszik az országban. A fő okok a magas takarmányárak, az energiaellátás problémái, a finanszírozási nehézségek és a lehalászás utáni tárolási hiányságok. A Fezino Farms Limited is bezárt 9 év után, egyebek között az emelkedő üzemanyag- és takarmányköltségek, valamint a hitelekhez való nehéz hozzáférés miatt. Bár Nigéria a szubszaharai Afrika haltenyésztésének felét adja, a hazai termelés nem fedezi a belső igényeket, évente 2,5 millió tonna importra van szükség. A takarmányárak emelkedése (akár 75%-át is kiteheti a költségeknek) és a minőség romlása kulcsfontosságú probléma. Az Ekiti Állami Egyetem (EKSU) kutatja az olcsóbb és jobb minőségű takarmányalternatívákat, például a fekete katonalégylárvákat. A tárolási kapacitás hiánya a lehalászás utáni veszteségekhez vezet, ami miatt a termelők kénytelenek alacsony áron értékesíteni a halat. Sok termelő nem tér vissza az ágazatba, amíg a gazdasági körülmények nem javulnak. *The Fish Site*

[Németország]

ÉLŐ KÖZVETÍTÉS A PISZTRÁNGOS MEDENCÉBŐL

Egy német kiskereskedő (Edeka) forradalmasítja a fogyasztói bizalmat azáltal, hogy élőben, víz alatti kamerákkal mutatja be a halak tartási körülményeit, példát mutatva a modern mezőgazdasági értékláncnak. *Manuel Kuhn*, a Pforzheim melletti Niefern-Öschelbronnban működő Edeka-Kuhn üzlet tulajdonosa új szintre emeli az átláthatóságot. Miután 2023 decemberében sikerrel vezették be az élő közvetítést a Zapf-Hof csirkefarmjáról a tojásos pultnál, Kuhn úgy döntött, a friss halak szekciójában is alkalmazza ezt a módszert. *Dominik Wozasekkel*, a Quellfisch tulajdonosával együttműködve rekordidő alatt telepítettek egy víz alatti kamerát az egyik pisztrángos tóba, amelynek képeit közvetlenül a halaspult mögött lévő képernyőre továbbítják. Az eredmény azonnali és látványos: a Quellfisch Bruchsal máris az Edeka-Kuhn mennyiségileg legnagyobb egyedi halszállítójává vált. A „Tierwohl.tv” (Állatjólét.tv) kezdeményezés, melyet az Online Software AG indított, célja, hogy a kiskereskedők és a gazdálkodók közvetlenül kommunikálhassák az állatjólét iránti elkötelezettségüket a fogyasztókkal. Ez a forradalmi megközelítés nemcsak a bizalmat építi, hanem utat mutat a fenntarthatóbb és átláthatóbb élelmiszertermelés felé.

fischmagazin

[Ausztrália]**TENGERIALGA-TENYÉSZTŐ ÜZEM A SZÁRAZFÖLDÖN**

A CH₄ Global nevű vállalat megkezdte az asparagopsis tengeri alga termelését a dél-ausztráliai Louthban található EcoPark létesítményében. Ez az üzem egyedülálló, mivel kereskedelmi méretben állít elő takarmány-kiegészítőt szarvasmarhák számára, amely jelentősen csökkenti az állatok metánkibocsátását. Dr. Steve Meller, a CH₄ Global vezérigazgatója szerint az asparagopsis alga a legbiztonságosabb és leghatékonyabb módja a szarvasmarhák metánemissziójának csökkentésére. A cég óriás medencékre alapuló tenyésztési rendszert alkalmaz, ami állításuk szerint akár 90 százalékkal csökkenti a termelési költségeket a hagyományos tartályos módszerekhez képest. Az EcoPark jelenleg 10 nagyméretű, összesen 2 millió liter kapacitású tenyésztő medencét foglal magában, amelyek évente több mint 80 tonna asparagopsis algát képesek előállítani. A tervek szerint a következő egy évben 100 tavat alakítanak ki, ami napi 45 ezer szarvasmarha ellátásához elegendő algát biztosítana. Ez a fejlesztés jelentős lépést jelent a metánkibocsátás csökkentésében a globális állattenyésztésben.

Weare Aquaculture

[India]**ÚJ BEVÉTELI FORRÁS A HALTERMELŐKNEK**

A tudósok sikeresen kifejlesztettek egy genetikailag továbbfejlesztett (GI) óriás folyami garnélafajtát, amely jelentős bevételnövekedést biztosít az assami haltermelőknél. Najimuddin Ali és Sahjhan Ali helyi gazdálkodók, már jelentős profitról számoltak be a garnélák és pontyok együttes tenyésztésével. Az ICAR-CIFA által létrehozott új törzs betegségállóbb, gyorsabban növekszik (10 hónap alatt eléri a 80 grammot), és ideális mind a polikultúrás, mind a monokultúrás rendszerekhez. Ez kulcsfontosságú, mivel Assam hatalmas garnélaigénnyel rendelkezik, de a termelést eddig akadályozta az utónevelt lárvák (post-larvae) hiánya. Dr. Pratul Barman szerint a polikultúra optimalizálja az erőforrás-felhasználást (víz, takarmány, tóterület) és diverzifikálja a jövedelmeket, csökkentve a pénzügyi kockázatokat. A garnélák és pontyok eltérő táplálkozási szokásai javítják a tó termelékenységét. Az assami tesztek pozitív eredményeket hoztak, és az új fajta várhatóan jelentősen növeli a gazdálkodók jövedelmét. A WorldFish India és az Assami Halászati Minisztérium együttműködésével már több körzetben sikeresen bevezették a garnéla- és ponty-polikultúrát, kiemelkedő termelési eredményekkel.

The Fish Site

KIVÁLÓSÁG ÉS INNOVÁCIÓ

899 900 Ft

SUZUKI DF20AL

AZ AKCIÓS KÉSZLET EREJÉIG!

Szemelvények a hivatalos hazai Suzuki Marine Márkakereskedőink ajánlataiból!

DUNA HAJÓK SUZUKI Győr	LŐCSEY ÉS TÁRSA Kismaros
HÍRŐS YACHT Lajosmizse	SUZUKI MARINE KOCZKA Tapolca
ADEX YACHTING Budapest	SUZUKI MARINE KOCZKA Tiszafüred
SUZUKI SZELECKZI Fót	SUZUKI RING Szolnok
SUZUKI SZABÓ CSEPEL Budapest	SZÁNTÓ UND CO. Baja
SUZUKI SÁNDOR Kisújszállás	

www.suzukimarine.hu

*Ez egy kampány az elérhető akciós készlet erejéig és /vagy a következő ártábla kiadásáig van érvényes! A hirdetés nem minősül ajánlattételnek, csupán tájékoztató jellegű! A nyaralás és a hirtelen megkezdett munkák miatt minden esetben felmerülhetnek bizonyos költségek, melyeket nem vállalunk! A részletes információkért és az adott típusokról pontos specifikációért - elérhetőségeink minden esetben készséggel rendelkeznek a hivatalos Suzuki Marine Márkakereskedőinkkel. A felhasználói kézikönyv elolvasásával!

SUZUKI

Tisztújítás és stabilitás a hazai akvakultúrában

A Magyar Akvakultúra és Halászati Szakmaközi Szervezet (MA-HAL) május 23-án tartotta tisztújító közgyűlését Budapesten, a Rubin Wellness & Conference Hotelben. Az esemény nem csupán a szervezet vezető testületeinek megválasztásáról szólt, hanem a leköszönő elnök, dr. Németh István 15 éves munkásságának összegzéséről, a MA-HAL szakmai- és gazdasági eredményeinek, valamint a jövőbeni terveinek ismertetéséről is.

A közgyűlésen a MA-HAL leköszönő elnöke beszámolójában kiemelte a szervezet elmúlt másfél évtizedének fontos mérföldköveit. Mint fogalmazott, elnöksége alatt a MA-HAL a hazai halászati és akvakultúra-ágazat meghatározó érdekképviseleti szervezetévé vált, jelentős szakmai és jogszabályi előrelépéseket elérve. Külön hangsúlyozta a pénzügyi stabilitást, amely 2017 óta jellemzi a szakmaközi szervezetet, köszönhetően a szaktárcával kialakított jó kapcsolatoknak és az éves pályázati támogatásoknak, amelyek megalapozzák a tagszervezetek felé irányuló szolgáltatások fedezetét.

A leköszönő elnök sikerként könyvelte el, hogy a húsfélék közül elsőként a halnál érték el az 5%-os áfakulcsot, ami nagy könnyebbséget jelentett az ágazatnak. Emellett mérföldkőnek számít a vízdíjak eltörlése is a halászati ágazatban. A MA-HAL aktív szerepet tölt be a nemzetközi szakmai rendezvényeken és a FEAP-ban is, szoros kapcsolatot ápolva a társintézményekkel és az érdekképviseleti szervezetekkel.

Németh István köszönetet mondott az elnökségi tagoknak és a mindenkor ügyvezetésnek az áldozatos munkájukért.

GAZDÁLKODÁS ÉS PÉNZÜGYI TERVEK

A 2024-es pénzügyi beszámolót Timmel Ede, a MA-HAL ügyvezetője ismertette a közgyűlésen. A pozitív pénzügyi eredménnyel zárult év a fegyelmezett gazdálkodásnak köszönhető, amihez a MA-HAL és az AKI közötti szerződéses megbízás keretében végzett halászati adatgyűjtési feladatok is segítettek. Timmel Ede azon-

ban rámutatott a költségvetés törekenységére is: a tagdíjak és pályázatok önmagukban csak a nullához közeli működést teszik lehetővé, külső források bevonása nélkül a szervezet nehéz helyzetbe kerülhet. A jövőben, a hatékonyabb közösségi marketingtevékenység érdekében – plusz bevételként – a halászati adatgyűjtésre (a DCF feladatokra) és a marketingforrásokra számítanak. Kovács Zoltán, a felügyelőbizottság elnöke megerősítette, hogy a pénzügyi beszámolókat áttekintve elégedetten nyugtázták a fegyelmezett és takarékos gazdálkodást, hangsúlyozva, hogy minden forint a tagság javára fordítódik.

A 2025. évi gazdasági tervet szintén Timmel Ede ismertette. Mint kiemelte,

a legfontosabb cél a pályázati pénzek bevonása, amelyekből a tagság számára nyújtott szolgáltatásokat tudják megvalósítani. A szaktárca felé benyújtott pályázatot sikeresen elbírálták, így a szakmaközi szervezet meg tudja valósítani a 2025. évi projektelemeket. A MA-HAL vezetése reményét fejezte ki, hogy a DCF feladatokkal kapcsolatban már az idén sikerül a szerződést aláírni.

TISZTÚJÍTÁS ÉS AZ ÚJ VEZETÉS

A közgyűlés kiemelten fontos része volt a tisztújítás, amelyet dr. Mikó András, a MA-HAL jogásza, valamint Kovács Zoltán, a jelölőbizottság elnöke vezetett

le, aki ismertette a jelölési folyamat során kialakult szavazólapot és a szavazási rendet, kiemelve, hogy a tagság az elmúlt évekhez képest aktívabb volt. A titkos szavazás során a jelenlévő tagszervezetek képviselői kifejtették véleményüket a jövőbeni vezetésről.

Az új elnökség és a felügyelő-, valamint etikai bizottság tagjai négy évre kaptak mandátumot. Az új elnökség összetétele a következő:

- elnök: *Puskás Nándor* (Biharugrai Halgazdaság Kft.);
- általános elnökhelyettes: *dr. Szűcs István* (Debreceni Egyetem);
- tudományért, oktatásért, innovációért és szaktanácsadásért felelős tag: *dr. Bozánné dr. Békefi Emese* (MATE);
- természet- és környezetvédelemért, valamint vízügyekért felelős tag: *dr. Németh István* (Tógazda Zrt.);
- tenyésztésért, tógazdaságért és a Pontytenyésztő Tagozatért felelős tag: *lfj. Radóczy János* (Szabolcsi Halászati Kft.);
- Piacszervezésért és közösségi marketingért felelős tag: *Katics Máté* (Czikkhalas Halastavai Kft.);
- intenzív akvakultúráért felelős tag: *Radics Ferenc* (Szarvas-Fish Kft.);

- kapcsolatokért felelős tag: *lfj. Lévai Ferenc* (Aranyponty Zrt.);
 - halfeldolgozásért felelős tag: *Szilágyi Gábor* (Bajcsfal Kft.).
- A Felügyelőbizottság tagjai: *Csoma Gábor* (Agro-Aqua Kft.), *Kovács Zoltán* (Tiszahalker Kft.), *dr. Sziráki Bence* (egyéni tag), *Udvari Zsolt* (RDHSZ), *Zsáky Tamás* (Szegedfish Kft.). Az Etikai Bizottság tagjai: *dr. Bercsényi Miklós* (egyéni tag), *Horváth Zoltán* (H&H Carpio Halászati Kft.), *Hoitsy György* (Hoitsy és Rieger Kft.).

Megválasztását követően Puskás Nándor a MA-HAL új elnöke kiemelte: fontosnak tartja az előző elnökségi értekek mentén folytatni a munkát, új lendülettel vágva neki a feladatoknak. Az új vezetés elkötelezett abban, hogy tovább erősítse a hazai halászati és akvakultúra-ágazat érdekképviselését, elősegítse az ágazat fejlődését, és biztosítsa a szakmai párbeszéd folytonosságát. A közgyűlés sikeresen zárult, megnyitva egy új, lendületes fejezetet a MA-HAL életében.

Néhány haltermék 2025. év 22. heti bruttó fogyasztói ára (Ft/kg)							
		Élő ponty	Friss				
			pontyszelet	bőrös afrikai harcsa filé	busa törzs	busa szelet	lazac filé
Fogyasztói piacok értékesítő helyek	Bp. Fővám téri csarnok	2500	3990	4440*	2700	2700	7500
	Bp. Lehel téri csarnok	2400	4200	4200	2400	2200	9900
	Székesfehérvár	2990	4390	3590	-	-	9990
	Dunaújváros	2290	3990	4350*	1790	1990	8100**
	Kecskemét	1990	3990	4800*	-	2100	7990
	Baja	2590	4100	-	-	2450	-
	Ócsa	2150	3300	-	-	-	-
	Győr	2990	4390	3590	-	-	9990
	Mosonmagyaróvár	-	4350	4990*	2600	3150	9900
	Miskolc	2190	3790	5000*	1400	2400	-
	Eger	2700	4998	4965*,**	-	-	6500
	Nyíregyháza	2000	5200	-	-	2600**	-
	Debrecen	1999	3999	4880*	2999	2999	8999
	Gyula	-	3800	4200*	2300	2400	-
	Békéscsaba	2390	4390	4950	2490	2890	10 500
	Csongrád	2300	4200	-	2900	3000	-
	Szolnok	2000	2940	-	1570	1570	-
	Szeged	3290	4790	6590*	-	3990	11 890
	Szekszárd	2235	3760	-	-	2790	-
	Pécs	2490	4390	4990*	2990	2990	-
	Keszthely	2450	4850	5390*	2790	2390	9890*
	Veszprém	2895	3695	5795*	-	2500	8990*
	Kaposvár	2300	3950	4500*	2950	2950	8900
	Nagyatád	-	3990	4500*	-	2690	8790
	Nagykanizsa	2450	4850	5390*	2790	2390	9890*
Üzletek 2025. 5. 27.	budaörsi Auchan	2049	4200	4350**	-	2999	7999
	budaörsi METRO	1990	3299	4300*	2099	2499	5989

*nyúzott, **akciós ár

Forrás: AKI felmérés

Az akvakultúra jövője a tudomány és a gyakorlat mentén

Dr. Urbányi Bélát a magyar akvakultúra szereplőinek talán nem kell bemutatni. Nemrégiben a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjává választották, ami nem csupán személyes mérföldkő az életében, hanem az akvakultúra és halgazdálkodás ágazatának is komoly elismerést jelent. Az erről szóló beszélgetés során mélyebben beleláthatunk az akadémiai tagság jelentőségébe, az ágazat előtt álló kihívásokba, és a jövőbeni kutatási irányokba.

Urbányi Béla elmondása szerint az MTA levelező tagsága egy hosszú, lépcsőzetes szakmai fejlődés eredménye, nem pedig egy előre kitűzött cél. A Gödöllőn eltöltött egyetemi évek, a doktori fokozat megszerzése, majd az MTA doktori cím elnyerése mind-mind olyan állomások voltak, amelyek elvezettek ehhez a rangos elismeréshez. Fontos hangsúlyozni, hogy az akadémiai tagság nem önjelölés útján érhető el; Urbányi Béla esetében is tudós kollégák keresték meg, akik alkalmasnak találták erre a feladatra. „Én az elmúlt 30 évemet a kutatásban töltöttem” – hangsúlyozta az interjúban, kiemelve, hogy a siker a kollégáival közös, áldozatos munka eredménye.

A JELÖLÉS ÉS A VÁLASZTÁS MENETE

A Magyar Tudományos Akadémia idén ünnepli 200 éves fennállását, ami komoly történelmet és hagyományokat jelent. Az Akadémiának egyszerre 360 akadémikusa lehet, akik rendes és levelező tagok között oszlanak meg. Az akadémikus választás háromévente történik. A jelölés alapfeltétele az MTA doktori cím megléte. Négy fő területet vizsgálnak a jelöltek esetében: a tudományos teljesítményt (publikációk és hivatkozások), a kutatási eredmények gyakorlati hatását (infrastruktúra fejlesztés, módszerek, technológiák, kézikönyvek, vállalati együttműködések), az iskolateremtő, utánpótlás-nevelő tevékenységet (egyetemi hallgatók és doktoranduszok száma és sikere), valamint a hazai és nemzetközi társadalmi megítélést (szervezeti tagságok, elnökségi pozíciók, konferencia-szer-

vezés). Ezeket a kritériumokat együttesen mérlegelik.

A jelölés folyamata dokumentumok benyújtásával indul, és legalább három aktív akadémikusnak kell aláírásával támogatnia a jelöltet. Fontos, hogy az aláíró akadémikusoknak ugyanahhoz a tudományos osztályhoz kell tartozniuk, mint a jelöltnek. Az agrártudományok osztályán jelenleg 29 aktív akadémikus van. Dr. Urbányi Béla esetében három, az állattudomány területén dolgozó akadémikus, *Dr. Horn Péter*, *Dr. Szendrő Zsolt* és *Dr. Mézes Miklós* professzor támogatta jelölését.

Az idei évben az agrártudományok osztályán 13 jelölt szerepelt a listán. A választás során az osztályon lévő akadémikusok több körben szavaznak. Dr. Urbányi Béla

a végső szavazáson is bekerült a megválasztottak körébe, ami különösen jelentős, hiszen a haltudományok területén ő az első akadémikus az MTA 200 éves történetében.

AZ ÁGAZAT KÉPVISELETE ÉS A TUDOMÁNYOS UTÁNPÓTLÁS

Urbányi professzor elmondása szerint az akadémikusi tagság egyfajta súlyt ad a kimondott szónak, és felelősséggel is jár. Ennek egyik legfontosabb aspektusa a haltudományok területén dolgozó kollégák támogatása az MTA doktori cím megszerzésében. Kötelességének tartja, hogy aktív akadémikusként, az osztály tagjaként és az Állattudományi Bizottság elnökeként segítse ezeket a törekvéseket. Célja, hogy egy segítő, koordináló és kontrolláló szerepet töltsön be az ágazatban, inspirálva és támogatva a tudományos utánpótlást.

Az akadémikusi tagság nem jár közvetlen kiváltságokkal, de egy aktív akadémikus részvétele egy pályázatban kétségtelenül növeli annak tudományos értékét és esélyét a sikerre. Urbányi Béla hangsúlyozta, hogy az intézetben eddig is számos kutatás-fejlesztési pályázatot valósítottak meg sikeresen, gyakran együttműködve vállalkozásokkal. Célja, hogy az új titulus még inkább ösztönözze a gyakorlatban hasznosuló, kézzelfogható eredményeket hozó projektek megvalósítását. „Ha azt mondom az utca emberének, hogy ebből a pályázatból én egy olyan technológiát

dolgoztam ki, amivel a magyar halgazdálkodásban dolgozó cégek évente megtakaríthatnak 30 millió forintot, vagy az árbevételüket tudják növelni évente legalább 50 millió forinttal, az már kézzel fogható dolog” – szemléltette a gyakorlati hasznosság fontosságát. Az intenzív együttműködés a vállalkozói szektorral és a valós problémákra adott célzott kutatás-fejlesztési válaszok továbbra is prioritást élveznek. A magasabb pozíció reménye szerint nagyobb figyelmet vonz az ágazat problémáira és prioritásaira, ezáltal hatékonyabb lobbitevékenységet tesz lehetővé a projektek megvalósításában.

JÖVŐBENI KUTATÁSI IRÁNYOK ÉS KIHÍVÁSOK

Urbányi Béla kutatói tevékenysége az utóbbi három évben jelentősen nemzetközi irányba tolódott el, számos konferencián és workshopon vesz részt, és egyre több előadás megtartására kap felkérést. Fő kutatási területe az általános halgazdálkodás és akvakultúra fejlesztése, különös tekintettel a fenntarthatósági és környezetvédelmi szempontokra.

Az egyik legfontosabb kihívásnak a vízgazdálkodás kérdését tartja, különösen az édesvízi akvakultúra, azon belül is a tógazdaságok jövőjét illetően. Aggodalmát fejezte ki aziránt, hogy a víz, mint erőforrásért folytatott küzdelemben a halászat és az akvakultúra nem áll nyerésre az ivóvíz, öntözővíz és a gazdasági használatok vízigényéhez képest. Ezért kiemelten fontosnak tartja a rendelkezésre álló vízforrások ésszerű és szakszerű felhasználását, valamint a vízminőség ellenőrzésére alkalmas, ökoszisztémák bevezetését. Ezek a technológiák nemcsak a vízgazdálkodás hatékonyságát növelik, hanem a munkaerőhiány problémájára is megoldást kínálnak azáltal, hogy kiváltják a kézi munkát.

ÉLETCIKLUS-ELEMZÉS ÉS A FENNTARTHATÓSÁG

Egy másik kiemelt kutatási terület az életciklus-elemzés (Life Cycle Assessment, LCA), amely egy adott ágazat környezeti és energetikai előnyeit vagy hátrányait vizsgálja. Míg a tengeri akvakultúra területén a norvégok már elkezdtek kidolgozni az LCA módszertanát, az édesvízi ágazatban ez még gyerekcipőben jár. Urbányi Béla meggyőződése, hogy a következő uniós tervezési ciklusban az ágazatok pénzügyi kereteinek elosztásában döntő szerepet játszik majd, hogy mennyire tudják alátámasztani fenntarthatóságukat az életciklus elemzéssel.

Az állatjóllét, avagy a haljóllét kérdése is egyre hangsúlyosabbá válik, különösen az intenzív haltenyésztés, a halszállítás és a halfeldolgozás során felmerülő etikai aggályok miatt. Bár az afrikai harcsa gyors növekedése utal a halak jó közérzetére, az európai uniós szereplők objektív vizsgálatokat várnak el a halak jóllétének bizonyítására (pl. vérparaméterek, viselkedésmintázatok). Urbányi professzor szerint az ágazatnak össze kell fognia és

valós adatokon alapuló válaszokat kell adnia ezekre a kérdésekre, mielőtt azok begyűrűznek az ágazatba.

AZ AKI ÉS A SZÉCHENYI ISTVÁN EGYETEM SZEREPE

Főállásban az Agrárközgazdasági Intézetben (AKI) az Akvakultúra és Halászati Elemző Osztály kialakításán dolgozik. Ennek keretében a MAHOP pluszban szereplő DCF (adatgyűjtési és nyilvántartási keretprogram) adja az alapot a korábbinál jóval több adat gyűjtéséhez és elemzéséhez. A feladat magában foglalja a csapatépítést, a szakértők bevonását, valamint a horgászszektorról (MOHOSZ) való adatgyűjtést is, tekintettel annak jelentős szerepére a haltelepítések és a halfogyasztás területén. Emellett kiemelt feladat az állatjóllét és az életciklus-elemzés keretrendszerének kialakítása, hogy hiteles adatokkal szolgálhassanak az EU felé.

A közelmúltban hívták meg a győri Széchenyi István Egyetem mosonmagyaróvári karára is, ahol egy évre szóló szerződéssel egy akvakultúra bázis alapjainak kialakításán dolgozik, elsősorban az oktatásra fókuszálva. Ezen felül folytatja nemzetközi tevékenységét, célja az édesvízi akvakultúra igényeinek terjesztése európai uniós és világszinten. Ennek egy fontos mérföldköve lesz az Eurofish-sel közösen kiadandó angol nyelvű tógazdasági kézikönyv, amely döntés-előkészítők és a döntéshozók számára nyújt majd átfogó szakmai anyagot. Urbányi Béla hangsúlyozza, hogy az édesvízi tógazdaságokat gyakran mostohagyekként kezelik az EU-ban, éppen ezért az ágazat feladata, hogy minden szinten képviselje és segítse ezt a szektort.

Török Gergely

Halászati és akvakultúra-termékek külkereskedelme

A halászati termékek külkereskedelme 2024-ben élénk piaci mozgásokat hozott. A forgalom évek óta erősödik, miközben az import nyomása is fokozódik. A legnagyobb értékű exporttermék továbbra is az élő hal, amelynek kivitele egy év alatt több mint 1,4 milliárd forinttal bővült. Az import oldalon viszont változatlanul markáns a behozatal: az összes importérték megközelíti az 57 milliárd forintot. Kiemelkedő a halfilé és más feldolgozott halhús, valamint a konzervált haltermékek behozatala, amelyek együtt a teljes importérték több mint kétharmadát tették ki. Mindez jól mutatja, hogy míg Magyarországnak az élő hal exportpiaci pozíciója folyamatosan erősödik, a feldolgozott haltermékek terén továbbra is jelentős az importfüggősége.

A halászati és akvakultúra-termékek külkereskedelmi forgalma 2024-ben 6,6 milliárd forinttal emelkedett, a 2023. évhez képest, amelynek háttérében az import 4 milliárd és az export 2,6 milliárd forintos együttes emelkedése áll. Összeségében az éves külkereskedelmi forgalom egyenleg 1,4 milliárd forinttal romlott a megelőző évhez képest, ezzel 2024-ben 43,4 milliárd forint passzívum keletkezett. Ez az egyenleg érték a teljes mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek-kereskedelmi forgalom értékének mindössze 0,75 százaléka a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) adatai szerint.

A halászati és akvakultúra-termékek importértéke 2024-ben 56,7 milliárd forint, ami 8 százalékkal, az exportértéke 13,3 milliárd forint volt, ami 24 százalékkal haladta meg az előző évi értéket. Mindezek ellenére a külkereskedelmi

egyenleg tovább romlott a megelőző évhez képest, – elérve ezzel minden idők legnagyobb passzívumát, – mert a magas értékű importot a nagyobb mértékű exportérték növekedés sem tudta ellensúlyozni.

A KSH árucsoportok szerinti bontást vizsgálva 2024-ben az élő hal exportértékének aránya az összes halászati termékek exportértékén belül 49 százalék, ami 1 százalékpontos növekedés 2023-hoz képest. Az elsődlegesen feldolgozott termékek (a nyersanyag közvetlen, alapvető feldolgozási folyamatán túlmenő további feldolgozást igénylő termékek) exportértékének aránya 29 százalék, ami 3 százalékponttal csökkent a 2023-as évi részarányhoz képest. A másodlagosan (szekunder feldolgozás, azaz késztermékgyártás) feldolgozott termékek részesedése az exportárbevétel

Magyarország ponty-külkereskedelme 2020–2024. között				
Év	Pontyexport		Pontyimport	
	tonna	millió Ft	tonna	millió Ft
2020	2 627	1 657	154	95
2021	2 265	1 824	75	54
2022	2 177	2 478	25	19
2023	1 741	2 231	45	59
2024	2 004	2 250	-	-

Forrás: KSH adatai alapján AKI-szerkesztés

telből 21 százalék 2024-ben, ami 2 százalékpontos emelkedés a korábbi évhez mérten. Az elsődlegesen feldolgozott termékek közül a kiviteli érték 60 százalékát a friss vagy hűtött halfilé árucsoport teszi ki, azonban a teljes halászati termékek exportárbevételét vizsgálva ez a termékkör 17 százalékos részarányt képviselt 2024-ben.

A termékcsoportok importértékét vizsgálva a tartósított vagy konzerv hal 41,8, a halfilé 25,4, az élő hal 0,6, a friss vagy hűtött hal 6,6, a fagyaszott hal import értéke 7,4 százalékát adta a halászati termékek importértékének. A rákfélék 6,2, a szárított vagy füstölt halak importértéke 5,6 százalékos arányt ért el, a puhatestűeké 1,7 százalék, míg a kivonat, lé (pl. halászlé) 1,1, és a rák-konzerv részesedése 3,5 százalék volt 2024-ben. Az értékek is azt támasztják alá, hogy a feldolgozott termékek jelentősége mindinkább növekedik, a legnagyobb részarányt évek óta továbbra is a tartósított vagy konzerv hal kategória teszi ki, míg az élő halak, kivonatok és puhatestűek aránya marginális.

A halászati és akvakultúra-termékek közül kizárólag az élő hal termékcsoport (dízshal nélkül) külkereskedelmi forgalom egyenlegének értéke zár mindig aktívummal féléves és éves viszonylatban is. Ez arra enged következtetni, hogy stabil kereslet mutatkozik a külföldi (pl. német, lengyel, román) piacokon a ponty és más édesvízi halfajokra. Az import származású élő hal mennyisége 143 tonna, a hazai termelés fedezi a belső igényeket. Magyarország élőhal-kivitele 4861 tonna volt 2024-ben, ami 27 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbi mennyiséget, köszönhetően a környező országokkal meglévő stabil exportkapcsolatoknak. Az élőhal-export alapvető tétele a pontyfélékből áll (2004 tonna), emellett az egyéb élő halak kivitele 391 tonna volt. Amíg a pontyfélék esetében 15 százalékos, addig az egyéb élő hal külföldi eladásának mennyiségében 64 százalékos emelkedés volt tapasztalható.

Élő pisztrángból 5 tonna, mintegy 8 millió forintértékben került hazánkba. Az adatok alapján látszódik, hogy 2024-ben az exportstruktúra változatosabb, míg az import inkább csak kiegészítő jellegű.

Megnevezés	Export				Import			
	2023. év		2024. év		2023. év		2024. év	
	tonna	millió Ft	tonna	millió Ft	tonna	millió Ft	tonna	millió Ft
Élő hal ^{a)}	3 832	5 162	4 861	6 565	247	243	143	164
Hal frissen vagy hűtve	390	849	439	990	1 001	3 276	1 065	3 779
Fagyasztott hal	99	154	131	167	2 643	2 970	3 783	4 216
Halfilé és más halhús frissen, hűtve vagy fagyasztva	522	2 047	599	2 282	5 461	14 250	5 421	14 422
Szárított, sózott, pácolt vagy füstölt hal, halliszt, dara	10	79	11	84	399	2 564	455	3 209
Rák frissen, hűtve, fagyasztva, tartósítva	83	270	90	274	821	2 642	1 179	3 545
Puhatestű frissen, hűtve, fagyasztva, tartósítva ^{b)}	26	86	27	73	458	882	527	983
Gerinctelen víziállatok	0	0	0	0	17	24	5	16
Kivonat és lé húsból, halból, rákból	42	86	43	90	1 559	1 301	1 281	614
Elkészített vagy konzervált hal, kaviár	454	1 649	575	2 406	11 757	22 522	12 179	23 769
Elkészített vagy konzervált rák és más gerinctelen víziállat	37	308	43	346	622	2 054	628	1 980
Összesen	5 493	10 688	6 818	13 278	24 985	52 728	26 665	56 698

a) Dízshal nélkül.

b) Éticsiga nélkül.

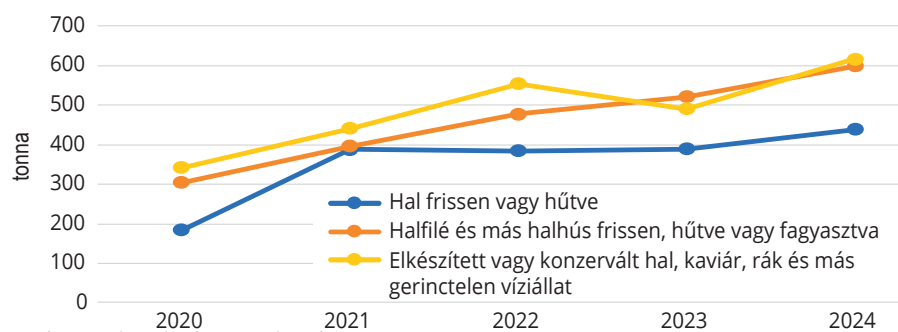
Forrás: KSH adatai alapján AKI-szerkesztés

A hazai pontyfélék exportvolumene az utóbbi 5 évben 1,7-2,6 ezer tonna körül alakult. A legtöbb ponty 2020-ban került exportra, meghaladva a 2600 tonnát, majd az ezt követő években csökkenő tendencia mutatkozott. Annak ellenére, hogy a ponty export mennyisége 2020-ban volt a legmagasabb, értéke felül-

múlta a rá következő években a 2020-as szintet. Az adatok alapján 2022-ben 41 százalékkal magasabb átlagáron kerültek exportálásra a ponty(félék). Az exportátlagár 2023-ban tovább emelkedett, és meghaladta az 1280 forintot kilogrammonként, majd 2024-re az export értéke jelentősen, 36 százalékkal nőtt a bázis évhez képest, 1657 millió forintról 2250 millió forintra. Az egységár (Ft/kg) közel duplázódott 2020-hoz képest, jelezve a termék drágulását, a javuló piaci pozíciót vagy az inflációt is. A vizsgált 2024-es évben több mint 2 ezer tonnát vittünk ki, 15 százalékkal nagyobb mennyiséget, mint egy évvel korábban. Az exportátlagár 1120 forint volt kilogrammonként, ami 12 százalékkal alacsonyabb, mint a 2023-as átlagár.

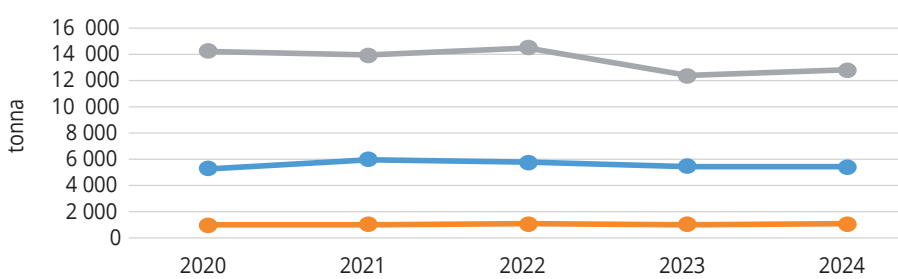
Az utóbbi éveket nézve az import ponty mennyiségében csökkenő tendencia látszódik, 2023-ban közel 30 százalékkal esett vissza 2020-hoz képest. Az import értéke 2023-ban megugrott, annak ellenére, hogy a mennyiség még mindig jóval alacsonyabb, mint 2020-ban. Az egységár az import esetében is megduplázódott 2020-2023 között, azaz nőtt a beszerzési költség is. Külkereskedelmi mérleg szempontjából Magyarország ponty „áruból” nettó exportőr, hiszen a kivétel minden évben jóval meghaladja a behozatalt. Mintegy 11 országba szállítottunk pontyot, melynek meghatározó része az EU belső piacára irányult 2024-ben. Az EU-tagországokon kívül csak Szerbia és Grúzia vásárolt Ma-

Főbb haltermékcsoportok magyarországi export mennyiségének alakulása 2020-2024 között

Forrás: KSH adatai alapján AKI-szerkesztés

Főbb haltermékcsoportok import mennyiségének alakulása 2020-2024 között

Forrás: KSH adatai alapján AKI-szerkesztés

gyarországról 12 millió forintértékben. A feldolgozott és rendelkezésre álló adatok szerint 2024-ben élő pontyból import nem történt.

A friss vagy hűtött hal importértéke 2024-ben, majdnem a négyszeresét tette ki az exportértéknek, ami arra utal, hogy az import haltermékek magasabb fajlagos értékkel (pl. tengeri és prémium kategóriás halfajok) rendelkeznek. Az exportvolumen 439 tonnát tett ki, de az import mennyisége is mindössze 6 százalékkal növekedett elérve az 1065 tonnát. Az import származású friss vagy hűtött hal termékek 24 százaléka (250 tonna) Svédországból került hazánkba. A korábbi években mindig első helyen szereplő Romániából a termékkörnek 12 százaléka, mintegy 131 tonna érkezett, Olaszországból 162 tonnát szállítottak, amely 15 százalékos részesedésnek felel meg. Ezen felül érkezett még Csehországból és Dániából is 140 és 111 tonna. A partnerországok köre a korábbi években szinten állandó, de sorrendjük változó volt, azonban az utóbbi két évben ezen áruk esetében az észak-európai partnerországok közül kerültek ki elsődleges importőreink. Az exportpartnerünk között 2024-ben 5-6 országot tartunk számon ahová friss vagy hűtött halat értékesítettünk. Az elmúlt éveknek megfelelően továbbra is a legnagyobb volumenben az EU-n kívüli országok közül az Egyesült Királyságba (83 százalék) és Szerbiába (17 százalék) került a termékkörből. Az EU belső piacára is jutott még kisebb mennyiség

például Szlovákiába, Ausztriába és Németországba.

Fagyasztott halból 2024-ben 3783 tonna került a hazai piacra, és 131 tonna került külföldre. A termékkör külkereskedelmi egyenlege tovább romlott, közel 1233 milliárd forinttal a megelőző évhez képest. 2024-ben 26 országból importáltunk fagyasztott terméket, amelynek 60 százaléka (2252 tonna) Spanyolországból származott. Ezt követte 283 tonna fagyasztott hal érkezése Horvátországból és 232 tonna Ukrajnából. Ezenkívül Uruguayból, Törökországból, Egyesült Államokból, Hollandiából és Romániából is hoztunk be még pár száz tonnát.

A fagyasztott hal exportja esetében a partnerországok köre szinte állandónak tekinthető, csak a sorrendjük változik éves szinten. Elsődlegesen az szlovák (54 százalék) és az osztrák piacra (22 százalék) értékesítettünk a legnagyobb tételben 2024-ben, ezenfelül szállítottunk még kisebb mennyiséget Szlovéniába, Ukrajnába, Romániába és Horvátországba is.

A halfilé termékkör 2024-ben az exportérték 17, míg az importérték 25 százalékát fedte le. A halfilé-behozatal 5421 tonnát tett ki, ami igen komoly importkivettséget jelent, a kivétel mindössze 599 tonna volt. A vizsgált időszakban, az előző év azonos időszakához képest, a halfilé exportértéke 12 százalékkal nőtt, az importértéke szinte megegyezett a 2023. évivel. A passzívum értéke 12,1 milliárd forint volt, ami a 2023. évi 12,2 milliárd forinthez képest csak kismértékű javulás-

Fotók: Csatlós Norbert

nak tekinthető, vagyis továbbra is negatív a mérleg. Az említett termékcsoportál a halfiléexport többnyire reexportot foglal magába, és csak kis mértékű a hazai termelésű áru, ennél a termékcsoportnál jellemző a nagy tételben behozott termékek átcsomagolása és tovább értékesítése. Magyarország a halfilé import kapcsán leginkább EU-tagországokkal áll kereskedelmi kapcsolatban, a 2024 évi halfilévolumennek 82 százaléka a tagországokból származott. Lengyelország 16 százalékos (871 tonna), Hollandia 13 százalékos (716 tonna), Csehország 12 százalékos (625 tonna) részesedést ért el az import mennyiségből.

A szárított, sózott vagy füstölt hal 2024-ben az összes haltermék importértékéből 5,7 százalékból részesedett. Az import mennyisége 14 százalékkal, (455 tonna), értéke pedig 25 százalékkal (3,2 milliárd forintra) emelkedett. Míg a mennyiségi részaránya kicsi, addig az értékaránya már jelentősebb a teljes halimporton belül. Azaz az érték növekedése nagyobb ütemű, mint a volumené, ami árnövekedésre vagy a prémium termékek súlyának emelkedésére utalhat.

A rák és rákfélékből 1179 tonna érkezett több mint 3,5 milliárd forintértékben, a termékkör meghatározó tétele a garnélarák.

**Kiss Gabriella,
Urbányi Béla,
Bokor Zoltán,**

Bojtárné Lukácsik Mónika

A tájékoztató anyag a MAHOP_

PLUSZ-1.2.1-24-2024-00001 azonosító számú projekt keretein belül készült.

